

RAT EN
MUIS

IN

SPREEKWOORD
EN GEZEGDE

Evenals de meeste andere dieren, hebben ook onze knagers een plaats gevonden in tal van spreekwoorden en gezegden. En hierbij zijn er die zich in een eerbiedwaardige leeftijd van verscheidene eeuwen mogen verheugen.

We hebben er, alleen over ratten en muizen, een 18-tal bijeengegaard en de vraag is nu: wie weet er méér?

In ons volgende nummer zijn de insecten aan de beurt.

G. J. P.

1. Een spel van kat en muis.
2. Met man en muis vergaan.
3. Dat muisje zal wel een staartje hebben.
4. Muisstil.
5. Van een muis een olifant maken.
6. Als de kat van huis is, dansen de muizen. Zestiende eeuw: „daer de catte slaept, spelen de muysen”.
7. Met spek vangt men muizen.
8. Een muizenmaal. Een maaltijd waarbij niet wordt gedronken.
9. De berg heeft een muis gebaard. Ontleend aan een fabel van Phaedrus, 1e eeuw v. Chr.
10. Muizenissen. Zwarigheden. Het zelfstandig naamwoord muizenis is afgeleid van het middelnederlandse werkwoord *muse n* (Eng. to muse) = peinzen, nadenken.
11. Een kale rat.
12. Een oude rat. „Hij is een oude rot in het vak”.
13. Een hotelrat. Individu dat 's nachts z'n duistere praktijken uitoefent.
14. Arm als een kerkrat.
15. Gevangen als een rat (muis) in de val.
16. Een rat jagen (West-Brabant), muisjes bellen of een muisje vangen. Een vrij onschuldige vorm van straatbaldadigheid. Oorspronkelijk wat het: belletje trekken = ergens aanbellen en weg wezen.
17. Er op zitten als een muis op een haverzak. Een voorloper van de zegswijze „er op zitten als een bok op de haverkist”.
18. Een rat gevangen hebben. Ongehuwde vrouw in verwachting.